

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av partilagen och lagen om kandidaters valfinansiering

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att partilagen och lagen om kandidaters valfinansiering ändras.

Tillsynen över användningen av statsunderstöd (partistöd) som betalas med stöd av partilagen ska enligt förslaget överföras från justitieministeriet till Statens revisionsverk. Partistöd kan i fortsättningen förutom till riksdagspartier även betalas till partier som får ett nationellt understöd på minst två procent i riksdagsvalet. Även om ett parti som får partistöd inte har fått ett enda mandat i riksdagen vid två på varandra följande riksdagsval ska partiet enligt förslaget inte avföras ur partiregistret.

Ur partilagen stryks enligt förslaget bestämmelserna om att fördelningsgrunden för partistöd ska justeras om minst hälften av de riksdagsledamöter som företräder ett parti avstår från att företräda detta parti i riksdagen.

Vidare föreslås det att Statens revisionsverks rätt till revision vid presidentval utvidgas till att omfatta stödföreningarna. Skyldigheten att redovisa valfinansieringen vid Europaparlamentsval utvidgas så att även en andre ersättare blir redovisningsskyldig.

Propositionen syftar till att förtydliga valfinansieringslagstiftningen, öka valfinansieringens transparens, främja oberoendet vid tillsynen och stärka den ekonomiska ställningen för partier som fått mindre understöd i valet.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2016.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Partistöd	3
2.2 Valfinansiering.....	4
3 FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR	5
3.1 Utvidgning av partistödet.....	5
3.2 Partistödet och ändringar under valperioden.....	5
3.3 Överföring av tillsynen över partistödet	6
3.4 Utvidgning av redovisningsskyldigheten.....	6
3.5 Övriga förslag	6
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	6
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	7
DETALJMOTIVERING	8
1 LAGFÖRSLAG	8
1.1 Partilagen	8
1.2 Lagen om kandidaters valfinansiering	9
2 IKRAFTTRÄDANDE	9
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	9
LAGFÖRSLAG	11
1. Lag om ändring av partilagen.....	11
2. Lag om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering.....	14
BILAGA	16
PARALLELLTEXT	16
1. Lag om ändring av partilagen.....	16
2. Lag om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering.....	20

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Partilagen (10/1969) trädde i kraft den 1 februari 1969. Lagen föreskriver bl.a. om förutsättningarna för registrering av partier, statsunderstödet för partier och tillsynen över partiernas användning av medlen. Lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009) trädde i kraft den 1 maj 2009.

Den 2009–2010 reviderade lagstiftningen om val- och partifinansiering (lag om kandidaters valfinansiering 273/2009 och ändringar i den 684/2010 samt ändringar i partilagen 683/2010) har minst en gång tillämpats i alla olika valtyper: Europaparlamentsvalet 2009 och 2014, riksdagsvalet 2011 och 2015, presidentvalet 2012 och kommunalvalet 2012.

Riksdagen förutsatte i sitt ställningstagande den 11 februari 2014 med anledning av revisionsutskottets betänkande 9/2013 rd att statsrådet vidtar åtgärder för att utreda behovet av att förnya val- och partifinansieringen. Med anledning av riksdagens ställningstagande tillsatte justitieministeriet en parlamentarisk arbetsgrupp den 21 november 2014 för att utreda en revidering av lagstiftningen om val- och partifinansiering. Arbetsgruppen lämnade sitt betänkande till justitieministeriet den 22 april 2015 (Justitieministeriet, Betänkanden och utlåtanden 29/2015).

Arbetsgruppen som utredde behovet av att revidera lagstiftningen om val- och partifinansiering hade till uppgift att bereda ett förslag till hur de utvecklingsförslag som lagts fram av riksdagens revisionsutskott och eventuella andra förslag för att utveckla val- och partifinansieringen skulle kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Därtill skulle arbetsgruppen bedöma möjligheterna att iaktta de rekommendationer för att reformera val- och partifinansieringen som gavs Finland av OSSE:s (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter år 2011, och vid behov lägga fram förslag till hur de ska iakttas.

Den 2009–2010 reviderade lagstiftningen om val- och partifinansiering har i praktiken visat sig vara fungerande. Den säkerställer transparensen i finansieringen, vilket bl.a. konstaterats av Europarådets organ mot korruption GRECO (Greco RC-III (2011) 13E).

När lagstiftningen om val- och partifinansiering utvecklas är det fortsättningsvis viktigt att ge väljarna en sanningsenlig bild av hur valkampanjerna finansierats och hur pengarna använts. Dessutom vill man säkerställa att förvaltningsförfarandet i anslutning till lagstiftningen om val- och partifinansiering är så smidigt som möjligt ur såväl partiernas och kandidaternas som myndigheternas synvinkel.

Genom denna proposition genomförs de lagstiftningsförslag som lagts fram av arbetsgruppen för utredning av behoven av att revidera lagstiftningen om val- och partifinansiering. Dessutom föreslås det i enlighet med det som står skrivet i regeringsprogrammet (Lösningar för Finland, Strategiskt program för statsminister Juha Sipiläs regering 29.5.2015) att partilagen ändras så att fördelningsgrunden för partistöd inte justeras även om minst hälften av de riksdagsledamöter som företräder ett parti under tiden mellan riksdagsval avstår från att i riksdagen företräda detta parti.

2 Nuläge

2.1 Partistöd

År 1967 infördes ett anslag för understöd av partiverksamheten i statsbudgeten. Detta statsunderstöd kallas allmänt för partistöd. Anslaget för understödet har varierat under årtiondenas lopp. Partistöd har i enlighet med partilagen endast betalats till partier som fått mandat i riksdagen. Diskussioner om att utvidga partistödet till att omfatta även andra än riksdagspartier har förts under årens lopp. Även OSSE konstaterade i sin rapport av 2011 att den demokratiska diskussionen begränsas då partistödet endast omfattar riksdagspartierna, och rekommenderade att överväga att på vissa villkor betala bidrag även till de andra partierna.

Statsrådets beredning av beslutet för beviljande av det anslag som i statsbudgeten reserverats för partistöd hör enligt statsrådets förordning om statsrådets kansli till statsrådets kansli. I fråga om beviljandet av understöd kompletterades 9 § 3 mom. i partilagen med en bestämmelse enligt vilken understöd beviljas av statsrådet på ansökan. Enligt 4 § 3 punkten i reglementet för statsrådet (262/2003) är det statsrådets allmänna sammanträde som avgör fördelningen av samhällspolitiskt betydande anslag och principerna för fördelningen. Beviljande av partistöd förutsätter en ansökan.

I samband med lagändringen 2010 blev det enligt 9 e § i partilagen justitieministeriets uppgift att övervaka användningen av partistödet, samt iakttagandet av partilagen och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den, till den del tillsynen inte ska skötas av statens revisionsverk. I sådana omständigheter som avses i 11 § i partilagen kan statsrådets allmänna sammanträde bestämma att utbetalningen av partistöd ska upphöra och att partistöd eller en del av det som redan betalats ut ska återkrävas.

I beredningen av beslut om beviljande av partistöd ingår att utreda att det inte för något parti finns skäl att inleda återkrav. Justitieministeriet ska utan dröjsmål meddela statsrådets kansli om sådant som framkommit eller som ministeriet fått uppgift om i samband med tillsynen, så att statsrådets kansli kan bereda ett beslut om att avbryta utbetalningen eller återkräva understödet.

Statens revisionsverk är en oberoende myndighet med uppgift att i egenskap av extern revisor granska statsfinanserna. Med stöd av sin ställning kan revisionsverket oavhängigt utvärdera t.ex. statsbidragsmyndigheternas verksamhet. Den gällande lagstiftningen har lett till att statens revisionsverk redan är en central aktör i tillsynen över finansieringen av partierna. Partierna ska lämna samma bokslutshandlingar till både justitieministeriet och revisionsverket, som bägge i realiteten övervakar hur partiet ordnat sin bokföring, varifrån pengarna kommer och vad de används till. Tillsynen vid justitieministeriet och statens revisionsverk fokuserar på olika aspekter: ministeriets på användningen av partistöden och revisionsverkets på den övriga partifinansieringen.

Enligt partilagen ska fördelningsgrunden för partistödet justeras så att förändringarna beaktas om under tiden mellan riksdagsval minst hälften av de riksdagsledamöter som företräder ett parti och medtagits vid uträkningen av partiets statsunderstödsandel, innan statsbudgeten för vart och ett år publicerats, har meddelat riksdagens talman att de avstår från att i riksdagen företräda detta parti. Denna bestämmelse har tillämpats fem gånger: vid tudelningen av Finlands landsbygdspartis riksdagsgrupp 1972, när den enda riksdagsledamoten från Finlands Folks Enhets Parti övergick till Centerpartiet 1977, när Finlands landsbygdspartis riksdagsgrupp splittrades under valperioden 1991–1995, när Finlands landsbygdspartis enda riksdagsledamot 1995 övergick till det nya partiet Sannfinländarna och när Remonttirymäs enda riksdagsledamot 2001 övergick till Finlands Socialdemokratiska Parti.

2.2 Valfinansiering

Med valfinansiering avses i lagen om kandidaters valfinansiering finansieringen av de kostnader för kandidaternas valkampanjer som uppkommer tidigast sex månader före och senast två veckor efter valdagen oberoende av när de betalas.

Vid presidentval är ett parti som har ställt upp en kandidat eller ett valombud för en valmansförening som ställt upp en kandidat skyldiga att redovisa valfinansieringen. Presidentvalskampanjerna har dock skötts mer i stödföreningens regi än partiets. Även om stödföreningarna har en central roll vid presidentval omfattar revisionsverkets rätt att få information för närvarande inte stödföreningarna. Inte heller partiet har rätt att få information av stödföreningarna.

Redovisningsskyldiga vid Europaparlamentsval är de som valts till ledamöter av Europaparlamentet och de som utsetts till ersättare när valresultatet fastställs. Även andra än första ersättare har dock gått till Europaparlamentet mitt i mandatperioden. Dessa ledamöter har inte behövt redovisa sin valfinansiering. Detta har ibland upplevts besvärligt med tanke på att valfinansiering ska vara transparent.

Statens revisionsverk övervakar understödet till kandidaterna och partierna, specificeringen av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjerna samt iakttagandet av bestämmelserna om upprättande och lämnande av handlingar i anslutning till dessa. Enligt 10 § 3 mom. i lagen om kandidaters valfinansiering ska statens revisionsverk inom åtta månader från det att valresultatet fastställts lämna en berättelse till riksdagen. Enligt regeringens proposition 13/2009 upphör även den redovisningsskyldigas skyldighet att lämna tilläggsuppgifter och utredningar med detta.

Revisionsverket kan i sin tillsyn uppmana en redovisningsskyldig att lämna en redovisning över valfinansieringen eller att komplettera en redan inlämnad redovisning. Uppmaningen kan förenas med vite. Erfarenheterna från kommunalval visar att den i lag angivna tidsfristen kan orsaka problem för tillsynen om en redovisningsskyldig aktivt strävar efter att undvika redovisning. Processen kan dra ut på tiden om föreläggandet av vite överklagas eller om beslutet om föreläggandet av vite eller betalning inte kan levereras till den redovisningsskyldiga för kännedom.

Enligt 9 e § 5 mom. i partilagen och 10 § 3 mom. i lagen om kandidaters valfinansiering ska statens revisionsverk årligen lämna en berättelse till riksdagen om sin tillsyn över lagstiftningen om parti- och valfinansieringen. Dessa innehåller observationer om hur lagstiftningen fungerar och om begränsningar för genomförandet av tillsynen.

3 Föreslagna ändringar

3.1 Utvidgning av partistödet

I propositionen föreslås det att även andra än riksdagspartier ska kunna beviljas partistöd vid riksdagsval med stöd av ett nationellt understöd på två procent. Denna ändring syftar till att förbättra verksamhetsförutsättningarna för partier som blivit utan riksdagsmandat, och därmed bidra till att stödja mångfalden i den politiska diskussionen. Samtidigt föreslås att 6 § i partilagen ändras så att ett parti som får partistöd inte avförs ur partiregistret även om det inte fått riksdagsmandat i de två föregående riksdagsvalen.

3.2 Partistödet och ändringar under valperioden

Enligt förslaget slopas partilagens gällande bestämmelser om att fördelningsgrunden för partistöd ska justeras om minst hälften av de riksdagsledamöter som företräder ett parti avstår från att i riksdagen företräda detta parti. I praktiken innebär detta att utbetalningen av partistöd till

partiet fortsätter även om minst hälften av partiets riksdagsledamöter avstår från att företräda partiet i riksdagen. Förslaget framhäver den vilja som väljarna i valet uttryckt om riksdagens sammansättning. När ledamöter övergår från ett parti till ett annat under valperioden grundar det sig inte på väljarnas önskan, utan på ledamöternas egen vilja. I sådana situationer där partiets samtliga riksdagsledamöter övergår till att representera ett annat parti eller flera andra partier under valperioden, leder förslaget till att det inte betalas partistöd över huvud taget till de riksdagsledamöter som övergår, eftersom det parti som dessa representerade från början inte har en enda riksdagsledamot i riksdagen efter deras övergång.

3.3 Överföring av tillsynen över partistödet

I propositionen föreslås det att uppgiften att utöva tillsyn över partistödet enligt 9 e § i partilagen överförs från justitieministeriet till statens revisionsverk. Statens revisionsverk har en särskild roll som anges i grundlagen. Ändringar i denna ska granskas noga ur författningsrättens synvinkel. Övervakningen av användningen av statsunderstödet till partierna bildar redan för närvarande en naturlig uppgiftshelhet tillsammans med revisionsverkets övriga tillsynsuppgifter gällande partiernas användning av medlen.

Denna ändring förstärker tillsynens oavhängighet. Tack vare att statens revisionsverk har en oberoende och neutral roll blir tillsynen mer neutral än om det politiskt ledda justitieministeriet är tillsynsmyndighet. Ändringen förebygger också överlappande tillsynsuppgifter hos myndigheterna och lättar därmed på förvaltningen.

3.4 Utvidgning av redovisningsskyldigheten

I propositionen föreslås det att statens revisionsverks rätt till revision vid presidentval ska utvidgas till att omfatta stödföreningarna. Denna utvidgning är ändamålsenlig eftersom tillsynen då omfattar de aktörer som de facto genomför presidentvalskampanjerna.

Det föreslås att skyldigheten att redovisa valfinansieringen vid Europaparlamentsval ska utvidgas till att omfatta även den andra ersättaren. Dessa ändringar ökar öppenheten kring valfinansieringen.

3.5 Övriga förslag

Till lagen om kandidaters valfinansiering fogas enligt förslaget ett omnämnande av tiden för revisionsverkets tillsyn över valfinansieringen. Tillsynen ska omspänna åtta månader. Statens revisionsverk ska dock få slutföra sådan tillsyn som det har inlett innan tidsfristen gått ut, så att den redovisningsskyldiga inte kan undgå att lämna en redovisning genom att dra ut på tiden.

Vidare föreslås det att det finska ordet för ”kommunalval”, ”kunnallisvaalit”, ändras till ”kuntavaalit” i enlighet med den terminologi som används i den nya kommunallagen (410/2015).

4 Propositionens konsekvenser

Att utvidga partistödet till att omfatta även andra än riksdagspartier förbättrar de små partiernas verksamhetsförutsättningar. Detta kan utveckla den demokratiska diskussionen och mångfalden.

Utvidgningen av partistödet till andra än riksdagspartier kan ha kostnadseffekter som beror på det anslag som i statsbudgeten reserveras för partistöd och på partiernas valframgång. För när-

varande betalas ca 160 000 euro i partistöd per riksdagsmandat (stöd för politisk verksamhet 85 000 euro och stöd för informationsverksamhet och kommunikation 75 000 euro). Det partistöd som betalas till andra än riksdagspartier ska enligt förslaget vara avsevärt mindre än partistödet till riksdagspartier med ett mandat.

Förslaget beräknas ha obetydliga ekonomiska konsekvenser. I riksdagsvalet 2015 fick inget av de partier som blev utan mandat ett nationellt understöd på två procent eller mer. Av de små partierna var det Piraattipuolue som fick det största nationella understödet (0,8 %). Under innevarande valperiod är det sålunda endast riksdagspartierna som får partistöd. Således kan propositionen inte ha ekonomiska påföljder före följande riksdagsval.

Enligt förslaget ska tillsynsuppgifterna i anslutning till partistödet överföras från justitieministeriet till statens revisionsverk. Vid justitieministeriet har inga årsverken eller anslag anvisats för skötseln av denna uppgift. Statens revisionsverk åläggs i och med mottagandet av uppgiften nya kostnader till ett enligt uppskattning ringa belopp som nödvändigt ska beaktas i revisionsverkets anslag för att den nya uppgiften och verkets grundläggande uppgift enligt 90 § i grundlagen ska kunna skötas på behörigt sätt.

När nya uppgifter överförs till statens revisionsverk ska man se till att de inte äventyrar revisionsverkets oavhängighet. Dessutom ska de nya uppgifterna höra tillräckligt nära samman med verkets grundläggande uppgift. Överföringen av tillsynen över partistöd kan motiveras med partiernas särställning och deras nära koppling till verksamheten vid de statliga organen. Propositionen uppskattas inte äventyra fullgörandet av revisionsverkets grundläggande uppgift.

Att koncentrera tillsynen över partiernas användning av medlen enligt partilagen till en enda myndighet kan nog lätta på den förvaltningsbörda som tillsynen orsakar partierna.

Förslagen om redovisning över valfinansiering vid presidentval och Europaparlamentsval förbättrar transparensen i valfinansieringen. Dessa förslag förväntas dock inte göra det svårare att ställa upp som kandidat, eftersom ändringarna endast gäller stödföreningarna vid presidentval och den andra ersättaren vid Europaparlamentsval.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen grundar sig på betänkandet av den arbetsgrupp som utrett behovet av att revidera lagstiftningen om val- och partifinansiering (JM Betänkanden och utlåtanden 29/2015). Arbetsgruppen hade till uppgift att bereda ett förslag till hur de utvecklingsförslag som lagts fram av riksdagens revisionsutskott i betänkandena 9/2013 och 6/2014 och eventuella andra förslag för att utveckla val- och partifinansieringen kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Därtill skulle arbetsgruppen bedöma möjligheterna att iaktta de rekommendationer för att reformera val- och partifinansieringen som gavs av OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter år 2011, och vid behov lägga fram förslag till hur de ska iakttas.

Den fortsatta beredningen av propositionen har gjorts vid justitieministeriet. Utlåtanden om propositionen begärdes av de partier som införts i partiregistret och av statsrådets kansli, finansministeriet, statens revisionsverk samt minister Lauri Tarasti.

Av riksdagspartierna har Finlands Socialdemokratiska Parti r.p., Svenska folkpartiet i Finland r.p., Gröna förbundet r.p. och Vänsterförbundet r.p. lämnat ett utlåtande. Av de övriga partierna lämnade Piraattipuolue r.p. och Finlands Kommunistiska Parti r.p. ett utlåtande. Även statsrådets kansli, statens revisionsverk, minister Lauri Tarasti, Meidän Turku – Vårt Åbo ry och Mikko Merikivi lämnade utlåtanden. I utlåtandena framfördes olika synpunkter på regeringens

utkast till proposition. Framför allt tog man ställning till två ändringsförslag: utvidgandet av partistödet och överföringen av tillsynen över partistödet från justitieministeriet till statens revisionsverk.

Piraattipuolue, Finlands Kommunistiska Parti, Meidän Turku – Vårt Åbo och Mikko Merikivi motsatte sig förslaget att betala partistöd till partier som fått ett stöd på minst två procent i hela landet vid val, eller ansåg att förslaget var bristfälligt. Det nuvarande förslaget främjar inte små partiers ekonomiska situation. Ett stöd på två procent gör det möjligt att få en riksdagsledamotsplats, och historiskt sett har inga andra än riksdagspartier uppnått ett stöd på två procent. I utlåtandena framförs alternativa modeller för finansieringen av små partier, bl.a. riksdagsledamot Oras Tynkkynens lagmotion (12.3.2015 LM 108/2014), enligt vilket alla partier som i senaste riksdagsval har fått minst 5 000 röster ska vara berättigade till partistöd. De övriga remissinstanserna understödde ett utvidgat partistöd i enlighet med regeringens proposition.

Statens revisionsverk och Finlands Kommunistiska Parti motsatte sig överföringen av tillsynen över partistödet till statens revisionsverk. De övriga remissinstanserna tog inte särskilt ställning till detta förslag eller understödde förslaget. Enligt Finlands Kommunistiska Parti kan en överföring av tillsynen leda till att inflytandet i alltför hög grad koncentreras till ett organ.

Statens revisionsverk anser att tillsynen över användningen av partistöd till sin natur är en sedvanlig uppgift som gäller tillsynen över statsunderstöd. Enligt statens revisionsverk borde uppgiften skötas av statsrådets kansli, eftersom statsrådets kansli beviljar stödet. Statens revisionsverk anser att uppgiften att sköta tillsynen över partistödet i praktiken strider mot 90 § i grundlagen. Statens revisionsverk betonar att revisionsverket inte är en sådan centralförvaltningsmyndighet som enligt grundlagen kan ges olika slags uppgifter som hör till förvaltningen. Om uppgiften överförs bör inte heller återkrav av statsunderstöd eller avbrytande av utbetalning vara centralförvaltningsmyndighetens uppgift.

Statsrådets kansli anser att förutsättningarna för att bevilja partier som i riksdagsvalet fått ett nationellt understöd på två procent ska anges närmare i lag. Vidare anser statsrådets kansli att det är fråga om en budgetlag, som inte kan överlämnas till riksdagen i den föreslagna formen. Till följd av statsrådets kanslis utlåtande omformades förslaget till regeringens proposition.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Partilagen

2 § och 3 §. Det föreslås att den finska språkdräkten ändras så att ordet ”kunnallisvaaleissa” i 2 och 3 § ändras till ”kuntavaaleissa”.

6 §. Det föreslås att 6 § ändras så att ett parti som fått ett understöd på minst två procent av rösterna i hela landet vid riksdagsval inte ska avföras från partiregistret. Det nationella understödet fastställs utifrån det sammanräknade resultatet vid samtliga valdistrikt. Med avgivna röster avses avgivna godkända röster. Uppgiften om det nationella understödet finns efter valet tillgänglig i justitieministeriets valresultats- och informationstjänst www.vaalit.fi och i Statistikcentralens valstatistik. Förslaget hänför sig till det 3 mom. som föreslås bli infört i 9 §.

9 §. Det föreslås att 1 mom. tredje meningen i 9 § ska strykas, så att riksdagsledamöter som övergår till ett annat parti under tiden mellan riksdagsval inte inverkar på beloppet av det par-

tistöd som betalas till partiet. I fortsättningen ska fördelningsgrunden för statsunderstöd (partistöd) inte justeras under valperioden på den grund att en viss del av partiets riksdagsledamöter avstår från att företräda partiet i riksdagen.

Det föreslås att paragrafen kompletteras med ett nytt 3 mom. där det konstateras att även ett parti som i senaste riksdagsval fått minst två procent av rösterna i hela landet är berättigat till understödet. Det utbetalade understödet skulle vara beroende på det understöd som är reserverade för riksdagspartierna. På det föreslagna understödet tillämpas i övrigt bestämmelserna om statsunderstöd i partilagen.

9 d §. Det föreslås att ”och justitieministeriet” stryks ur 9 d § 1 mom., eftersom justitieministeriet enligt förslaget inte längre ska ansvara för övervakningen av användningen av partistöd. Dessutom föreslås det att uttrycket ”boksut tillsammans med bilagor” i 1 och 2 mom. som avser handlingar som ska lämnas in ändras till det mer exakta uttrycket ”verksamhetsberättelse och balansbok”.

9 e §. Det föreslås att 9 e § 1 mom. upphävs, och att 2 mom., som då blir 1 mom., kompletteras med ett omnämnande av att statens revisionsverk tar över tillsynen över användningen av det understöd som avses i 9 §. Samtidigt blir 3 mom. 2 mom. till följd av att 1 mom. stryks.

11 §. Det föreslås att paragrafen ändras så att det är statens revisionsverk och inte statsrådets allmänna sammanträde som bestämmer om återkrav av partistöd. Även denna ändring bidrar till att stärka oberoendet när det gäller tillsynen över partifinansieringen.

1.2 Lagen om kandidaters valfinansiering

1 §, 4 §, 6 § och 9 § samt 12 § 2 mom. Det föreslås att ordet ”kunnallisvaaleissa” i paragraferna ändras till ”kuntavaaleissa”.

5 §. I 5 § kompletteras de redovisningsskyldiga vid Europaparlamentsval med den andra ersättaren. Eftersom ingen andra ersättare enligt vallagen ska utses när valresultatet fastställs, och vallagen inte föreslås bli ändrad i detta sammanhang, avses med den andra ersättaren i denna paragraf den kandidat som är följande i den namnserie som avses i 91 § i vallagen. I paragrafen ändras också det finska ordet ”kunnallisvaalit” till ”kuntavaalit”. Till paragrafen fogas ett 2 mom., där det föreskrivs om skyldighet för stödföreningar att lämna uppgifter vid presidentval till den egentliga redovisningsskyldiga, alltså i detta fall till det parti eller den valmansförening som har ställt upp presidentkandidaten. Statens revisionsverk får således också tillgång till stödföreningarnas användning av medel i sin övervakning. I lagen om kandidaters valfinansiering har ingen sådan informationsskyldighet förekommit tidigare. I partilagen finns motsvarande bestämmelser bl.a. i fråga om partiföreningar.

10 §. Det föreslås att 10 § kompletteras med ett omnämnande av tiden för tillsynen vid statens revisionsverk. Den föreskrivna tidsfristen hindrar dock inte slutförandet av tillsynsprocesser som inletts före utgången av tidsfristen.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016. I övergångsfasen ska justitieministeriet dock ännu sköta den tillsyn över partiernas användning av statsunderstöd som gäller år 2015.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 90 § 2 mom. i grundlagen finns för revisionen av statsfinanserna och iakttagandet av statsbudgeten i anknytning till riksdagen statens revisionsverk, som är oavhängigt. Revisionsverkets huvudsakliga uppgift är att revidera skötseln av statsfinanserna. Närmare bestämmelser om revisionsverkets ställning och uppgifter utfärdas enligt 2 mom. genom lag. Verket kan inte åläggas vilka uppgifter som helst genom en vanlig lag.

Grundlagsutskottet har i sin tidigare tolkningspraxis (GrU 2/2009 och 3/2010 rd) förhållit sig tillåtande till att statens revisionsverk ges vissa särskilda förvaltningsuppgifter, t.ex. tillsynen över skyldigheten att redovisa valfinansiering. Grundlagsutskottet har ansett att revisionsverket på grund av sin oberoende och opartiska roll passar bättre för ett sådant tillsynsuppdrag än justitieministeriet, som utgör en del av statsrådet. Ett motsvarande oavhängighetsargument är av betydelse också när man överväger vilken som är den lämpligaste myndigheten när det gäller att sköta tillsynen över användningen av partistödet.

Partistödet är ett understöd av specifik karaktär som gäller de statliga organens funktion. Den uppgift med tillsynen över användningen av partistödet, som enligt förslaget ska åläggas statens revisionsverk, hänger nära samman med hur det i grundlagen tryggade demokratiska systemet fungerar och med förtroendet för detta system. Den föreslagna tillsynsuppgiften kan anses vara förenlig med de nuvarande uppgifterna vid statens revisionsverk som helhet. Förslaget kan inte anses leda till att statens revisionsverk blir en statsbidragsmyndighet på det sätt som avses i statsunderstödslagen. Partistödet är noggrant reglerat i speciallagen och är ett understöd av särskild samhällelig vikt som kan anses avvika från andra statsunderstöd. På dessa grunder anses förslaget stå i samklang med 90 § 2 mom. i grundlagen. Propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av partilagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i partilagen (10/1969) den finska språkdräkten i 2 och 3 §, samt 6, 9, 9 d, 9 e och 11 §, sådana de lyder, den finska språkdräkten i 2 och 3 § samt 6 § i lag 372/2012 och 9, 9 d, 9 e och 11 § i lag 683/2010, som följer:

6 §

Avförande av ett parti ur registret

Ett parti som inte har fått någon av sina kandidater invald eller som inte fått minst två procent av rösterna i hela landet i senaste eller närmast föregående riksdagsval, avförs ur registret. Ett parti avförs också ur registret om partiet har upphört att vara en registrerad förening.

Ett parti kan avföras ur registret också på egen ansökan.

9 §

Statsunderstöd

Inom ramen för statsbudgeten kan ett parti som är företrätt i riksdagen beviljas understöd för sin i stadgarna och i det allmänna programmet angivna offentliga verksamhet. Understödet fördelas mellan partierna i förhållande till det antal riksdagsmandat de fått vid senaste riksdagsval. En del av understödet till ett parti kan anvisas för stödjande av någon annan förenings verksamhet.

Berättigat till understöd är också ett annat parti än de som åsyftas i 1 mom., om en eller flera riksdagsledamöter som vid senaste riksdagsval valdes in från en gemensam lista eller en valmansförenings lista har meddelat riksdagens talman att de vill företräda partiet i fråga och detta fortsätter den politiska verksamhet som påbörjades av den väljargruppering som lämnade in den gemensamma listan eller bildade valmansföreningen. En förutsättning är dock att partiet inte har införts i partiregistret före den i vallagen (714/1998) angivna dag då justitieministeriet för nämnda val senast ska meddela valkrets nämnderna vilka partier som är införda i partiregistret. När understödet delas ut ska de fördelningsgrunder som nämns i 1 mom. iakttas i tillämpliga delar.

Rätt till understöd har utöver de partier som avses i 1 och 2 mom. även partier som vid senaste riksdagsval fått minst två procent av rösterna i hela landet. Understödet till ett sådant parti uppgår till en tredjedel av det som beviljas ett i 1 mom. avsett parti för ett riksdagsmandat.

Statsrådet beviljar understöd på ansökan. Understödet betalas ut av statsrådets kansli.

På beviljande, utbetalning och användning av understödet samt på tillsynen över det ska i övrigt utöver denna lag tillämpas vad som föreskrivs i statsunderstödslagen (688/2001).

9 d §

Inlämnande av bokslutshandlingar

Ett parti ska till Statens revisionsverk lämna in partiets och i understödsbeslutet avsedda förenings revisionsberättelse, verksamhetsberättelse och balansbok samt de redovisningar och uppgifter som anges i 9 a § 1 mom. Föreningar som avses i understödsbeslutet ska för ändamålet lämna in motsvarande handlingar och uppgifter till det berörda partiet. Handlingar och uppgifter som gäller partiet ska lämnas in inom tre månader från det att partiets bokslut har fastställts. Handlingar och uppgifter som gäller föreningar som avses i understödsbeslutet ska lämnas in inom en månad från det att föreningens bokslut har fastställts.

En sammanslutning eller stiftelse som anmälts vara en partinära sammanslutning ska inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens bokslut har fastställts till Statens revisionsverk lämna in sin revisionsberättelse, verksamhetsberättelse och balansbok samt en specifikation som avses i 9 a § 2 mom. och ett utlåtande som avses i 9 c § 3 mom. En sammanslutning eller stiftelse vars fond har anmälts vara en partinära sammanslutning ska lämna in motsvarande handlingar inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens bokslut har fastställts.

Statens revisionsverk meddelar närmare föreskrifter om inlämnandet av handlingar och uppgifter.

9 e §

Tillsyn

Statens revisionsverk ska övervaka användningen av det understöd som avses i 9 § samt att ett parti, partinära sammanslutningar och i understödsbeslutet avsedda föreningar (*tillsynsobjekt*) i sin verksamhet iakttar denna lags bestämmelser om bidrag, redovisning av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen samt utarbetande och inlämnande av anknytande handlingar och uppgifter. Vid fullgörandet av denna uppgift kan verket granska tillsynsobjektets bokföring och medelsanvändning och vid behov uppmana tillsynsobjektet att fullgöra de skyldigheter som följer av denna lag.

Statens revisionsverk får vid vite förplikta tillsynsobjektet att fullgöra sin skyldighet, om handlingar eller uppgifter trots uppmaning från verket inte lämnas in, rättas eller kompletteras eller det inte visas att handlingarna eller uppgifterna är riktiga och tillräckliga och försummelsen enligt en helhetsbedömning är väsentlig. Vitet döms ut av den vitesnämnd som avses i 15 § i lagen om statens revisionsverk (676/2000). Föreläggandet och utdömandet av vite får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär enligt vad som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Bestämmelser om den tillsyn som statens revisionsverk utövar finns i övrigt i lagen om statens revisionsverk.

Statens revisionsverk ska årligen lämna riksdagen en berättelse om sin tillsyn över att denna lag iakttas.

11 §

Återkrav

Statens revisionsverk kan bestämma att utbetalningen av understöd som avses i 9 § ska upphöra och att understöd eller en del av det som redan betalats ut ska återkrävas enligt vad som i statsunderstödslagen bestäms om återkrav. Det kan dock bestämmas att utbetalningen ska upphöra eller att understöd som redan betalats ut ska återkrävas helt eller delvis också i fråga om ett parti som väsentligen försummar en skyldighet som det har enligt denna lag. Om den

RP 73/2015 rd

försumlige är någon annan förening som avses i understödsbeslutet, får upphörandet med utbetalning av understöd eller återkravet gälla bara den del av understödet som anvisats den föreningen.

Denna lag träder i kraft den 20.

På tillsynen över användningen av partiernas statsunderstöd i fråga om år 2015 tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009) den finska språkdräkten i 1, 4, 6 och 9 § och i 12 § 2 mom., samt 5 och 10 §, av dem den finska språkdräkten i 4 och 6 § och i 12 § 2 mom. sådana de lyder i lag 684/2010, som följer:

5 §

Redovisningsskyldighet

Skyldiga att redovisa sin valfinansiering är

1) vid riksdagsval de som valts till riksdagsledamöter och de som utses till ersättare när valresultatet fastställs,

2) vid presidentval de partier eller de valombud för valmansföreningar som ställt upp kandidater, eller valombudens ersättare,

3) vid kommunalval de som valts till fullmäktigeledamöter och de som valts till ersättare,

4) vid Europaparlamentsval de som valts till ledamöter av Europaparlamentet och de som utses till ersättare när valresultatet fastställs samt den kandidat som är följande i den namnserie som avses i 91 § i vallagen (714/1998).

I 2 § 2 mom. 2 punkten avsedda stödföreningar eller andra sammanslutningar som uteslutande arbetar för att stödja en kandidat är vid presidentval skyldiga att lämna uppgifter och dokumentation som avses i 8 § 3 mom. till den redovisningsskyldige.

10 §

Statens revisionsverks tillsynsuppgifter

Statens revisionsverk ska övervaka att skyldigheten att redovisa valfinansieringen fullgörs. I detta syfte ska revisionsverket

1) kontrollera om samtliga redovisningsskyldiga lämnat redovisning enligt denna lag,

2) utan dröjsmål offentliggöra samtliga redovisningar som inkommit, och

3) sedan det granskat redovisningarna vid behov uppmana redovisningsskyldiga att göra en ny redovisning, komplettera sin redovisning eller visa att redovisningen är riktig och tillräcklig.

Om en redovisningsskyldig trots uppmaning från Statens revisionsverk inte lämnar in någon redovisning enligt denna lag eller om det konstateras att redovisningen är uppenbart oriktig eller bristfällig på väsentliga punkter, får Statens revisionsverk vid vite förplikta den redovisningsskyldige att lämna in en redovisning eller rätta till felet eller bristen. Vitet döms ut av vitenämnden enligt 15 § i lagen om statens revisionsverk (676/2000). Föreläggandet och utdö-

mandet av vite får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär enligt vad som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Den tillsyn som utövas av Statens revisionsverk upphör åtta månader efter det att valresultatet fastställts. Revisionsverket kan dock trots denna tidsfrist slutföra tillsyn som inletts innan tidsfristen gått ut. Statens revisionsverk ska separat för varje val lämna en berättelse till riksdagen om de redovisningar som tagits emot och om sin tillsyn över att redovisningsskyldigheten fullgörs.

Denna lag träder i kraft den 20.

Helsingfors den 22 oktober 2015

Statsminister

Juha Sipilä

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström

1.

Lag

om ändring av partilagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i partilagen (10/1969) den finska språkdräkten i 2 och 3 §, samt 6, 9, 9 d, 9 e och 11 §, sådana de lyder, den finska språkdräkten i 2 och 3 § samt 6 § i lag 372/2012 och 9, 9 d, 9 e och 11 § i lag 683/2010, som följer:

Gällande lydelse

Förslagen lydelse

6 §

6 §

Avförande av ett parti ur registret

Avförande av ett parti ur registret

Ett parti som inte har fått någon av sina kandidater invald i riksdagen i senaste eller närmast föregående riksdagsval, avförs ur registret. Ett parti avförs också ur registret om partiet har upphört att vara en registrerad förening.

Ett parti kan avföras ur registret också på egen ansökan.

Ett parti som inte har fått någon av sina kandidater invald eller som inte fått minst två procent av rösterna i hela landet i senaste eller närmast föregående riksdagsval, avförs ur registret. Ett parti avförs också ur registret om partiet har upphört att vara en registrerad förening.

Ett parti kan avföras ur registret också på egen ansökan.

9 §

9 §

Statsunderstöd

Statsunderstöd

Inom ramen för statsbudgeten kan ett parti som är företrätt i riksdagen beviljas understöd för sin i stadgarna och i det allmänna programmet angivna offentliga verksamhet. Understödet fördelas mellan partierna i förhållande till det antal riksdagsmandat de fått vid senaste riksdagsval. Har under tiden mellan riksdagsval minst hälften av de riksdagsledamöter som företräder ett parti och medtagits vid uträkningen av partiets statsunderstödsandel, innan statsbudgeten för vart och ett år publicerats meddelat riksdagens talman att de avstår från att i riksdagen företräda detta parti, ska fördelningsgrunden för understödet justeras så att dessa förändringar beaktas. En del av understödet till ett parti kan anvisas för stödjande av någon annan förenings verksamhet.

Inom ramen för statsbudgeten kan ett parti som är företrätt i riksdagen beviljas understöd för sin i stadgarna och i det allmänna programmet angivna offentliga verksamhet. Understödet fördelas mellan partierna i förhållande till det antal riksdagsmandat de fått vid senaste riksdagsval. En del av understödet till ett parti kan anvisas för stödjande av någon annan förenings verksamhet.

Gällande lydelse

Berättigat till understöd är också ett annat parti än de som åsyftas i 1 mom., om en eller flera riksdagsledamöter som vid senaste riksdagsval valdes in från en gemensam lista eller en valmansförenings lista har meddelat riksdagens talman att de vill företräda partiet i fråga och detta fortsätter den politiska verksamhet som påbörjades av den väljargrupping som lämnade in den gemensamma listan eller bildade valmansföreningen. En förutsättning är dock att partiet inte har införts i partiregistret före den i vallagen (714/1998) angivna dag då justitieministeriet för nämnda val senast ska meddela valkrets nämnderna vilka partier som är införda i partiregistret. När understödet delas ut ska de fördelningsgrunder som nämns i 1 mom. iakttagas i tillämpliga delar.

Statsrådet beviljar understöd på ansökan. Understödet betalas ut av statsrådets kansli.

På beviljande, utbetalning och användning av understödet ska i övrigt tillämpas vad som föreskrivs i statsunderstödslagen (688/2001).

9 d §

Inlämnande av bokslutshandlingar

Ett parti ska till statens revisionsverk och justitieministeriet lämna in partiets och i understödsbeslutet avsedda föreningars revisionsberättelse och bokslut tillsammans med bilagor samt de redovisningar och uppgifter som anges i 9 a § 1 mom. Föreningar som avses i understödsbeslutet ska för ändamålet lämna in motsvarande handlingar och uppgifter till det berörda partiet. Handlingar och uppgifter som gäller partiet ska lämnas in inom tre månader från det att partiets bokslut har fastställts. Handlingar och uppgifter som gäller föreningar som avses i understödsbeslutet ska lämnas in inom en månad från det att föreningens bokslut har fastställts.

En sammanslutning eller stiftelse som anmälts vara en partinära sammanslutning ska

Förslagen lydelse

Berättigat till understöd är också ett annat parti än de som åsyftas i 1 mom., om en eller flera riksdagsledamöter som vid senaste riksdagsval valdes in från en gemensam lista eller en valmansförenings lista har meddelat riksdagens talman att de vill företräda partiet i fråga och detta fortsätter den politiska verksamhet som påbörjades av den väljargrupping som lämnade in den gemensamma listan eller bildade valmansföreningen. En förutsättning är dock att partiet inte har införts i partiregistret före den i vallagen (714/1998) angivna dag då justitieministeriet för nämnda val senast ska meddela valkrets nämnderna vilka partier som är införda i partiregistret. När understödet delas ut ska de fördelningsgrunder som nämns i 1 mom. iakttagas i tillämpliga delar.

Rätt till understöd har utöver de partier som avses i 1 och 2 mom. även partier som vid senaste riksdagsval fått minst två procent av rösterna i hela landet. Understödet till ett sådant parti uppgår till en tredjedel av det som beviljas ett i 1 mom. avsett parti för ett riksdagsmandat.

Statsrådet beviljar understöd på ansökan. Understödet betalas ut av statsrådets kansli.

På beviljande, utbetalning och användning av understödet samt på tillsynen över det ska i övrigt tillämpas vad som föreskrivs i statsunderstödslagen (688/2001).

9 d §

Inlämnande av bokslutshandlingar

Ett parti ska till Statens revisionsverk lämna in partiets och i understödsbeslutet avsedda föreningars revisionsberättelse, verksamhetsberättelse och balansbok samt de redovisningar och uppgifter som anges i 9 a § 1 mom. Föreningar som avses i understödsbeslutet ska för ändamålet lämna in motsvarande handlingar och uppgifter till det berörda partiet. Handlingar och uppgifter som gäller partiet ska lämnas in inom tre månader från det att partiets bokslut har fastställts. Handlingar och uppgifter som gäller föreningar som avses i understödsbeslutet ska lämnas in inom en månad från det att föreningens bokslut har fastställts.

En sammanslutning eller stiftelse som anmälts vara en partinära sammanslutning ska

Gällande lydelse

inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens bokslut har fastställts till statens revisionsverk lämna in sin revisionsberättelse och sitt bokslut tillsammans med bilagor, en specifikation som avses i 9 a § 2 mom. och ett utlåtande som avses i 9 c § 3 mom. En sammanslutning eller stiftelse vars fond har anmälts vara en partinära sammanslutning ska lämna in motsvarande handlingar inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens bokslut har fastställts.

Statens revisionsverk meddelar närmare föreskrifter om inlämnandet av handlingar och uppgifter.

9 e §

Tillsyn

Justitieministeriet övervakar användningen av det understöd som avses i 9 § samt iakttagandet av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den, till den del tillsynen inte ska skötas av statens revisionsverk. Statsunderstödslagen tillämpas på tillsynen över användningen av understödet.

Statens revisionsverk ska övervaka att ett parti, partinära sammanslutningar och i understödsbeslutet avsedda föreningar (tillsynsobjekt) i sin verksamhet iakttar denna lags bestämmelser om bidrag, redovisning av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen samt utarbetande och inlämnande av anknytande handlingar och uppgifter. Vid fullgörandet av denna uppgift kan verket granska tillsynsobjektets bokföring och medelsanvändning och vid behov uppmana tillsynsobjektet att fullgöra de skyldigheter som följer av denna lag.

Statens revisionsverk får vid vite förplikta tillsynsobjektet att fullgöra sin skyldighet, om handlingar eller uppgifter trots uppmaning från verket inte lämnas in, rättas eller kompletteras eller om det inte visas att hand-

Förslagen lydelse

inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens bokslut har fastställts till Statens revisionsverk lämna in sin revisionsberättelse, verksamhetsberättelse och balansbok samt en specifikation som avses i 9 a § 2 mom. och ett utlåtande som avses i 9 c § 3 mom. En sammanslutning eller stiftelse vars fond har anmälts vara en partinära sammanslutning ska lämna in motsvarande handlingar inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens bokslut har fastställts.

Statens revisionsverk meddelar närmare föreskrifter om inlämnandet av handlingar och uppgifter.

9 e §

Tillsyn

Statens revisionsverk ska övervaka användningen av det understöd som avses i 9 § samt att ett parti, partinära sammanslutningar och i understödsbeslutet avsedda föreningar (tillsynsobjekt) i sin verksamhet iakttar denna lags bestämmelser om bidrag, redovisning av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen samt utarbetande och inlämnande av anknytande handlingar och uppgifter. Vid fullgörandet av denna uppgift kan verket granska tillsynsobjektets bokföring och medelsanvändning och vid behov uppmana tillsynsobjektet att fullgöra de skyldigheter som följer av denna lag.

Statens revisionsverk får vid vite förplikta tillsynsobjektet att fullgöra sin skyldighet, om handlingar eller uppgifter trots uppmaning från verket inte lämnas in, rättas eller kompletteras eller det inte visas att handling-

Gällande lydelse

lingarna eller uppgifterna är riktiga och tillräckliga och försummelsen enligt en helhetsbedömning är väsentlig. Vitet döms ut av den vitesnämnd som avses i 15 § i lagen om statens revisionsverk (676/2000). Föreläggandet och utdömandet av vite får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär enligt vad som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I fråga om den tillsyn statens revisionsverk utövar föreskrivs i övrigt i lagen om statens revisionsverk.

Statens revisionsverk ska årligen lämna riksdagen en berättelse om sin tillsyn över att denna lag iakttas.

11 §

Återkrav

Statsrådets allmänna sammanträde kan bestämma att utbetalningen av understöd som avses i 9 § ska upphöra och att understöd eller en del av det som redan betalats ut ska återkrävas enligt vad som i statsunderstödslagen bestäms om återkrav. Det kan dock bestämmas att utbetalningen ska upphöra eller att understöd som redan betalats ut ska återkrävas helt eller delvis också i fråga om ett parti som väsentligen försummar en skyldighet som hör till det enligt denna lag. Om den försumlige är någon annan förening som avses i understödsbeslutet, kan upphörandet med utbetalning av understöd eller återkravet gälla bara den del av understödet som anvisats föreningen.

Förslagen lydelse

arna eller uppgifterna är riktiga och tillräckliga och försummelsen enligt en helhetsbedömning är väsentlig. Vitet döms ut av den vitesnämnd som avses i 15 § i lagen om statens revisionsverk (676/2000). Föreläggandet och utdömandet av vite får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär enligt vad som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Den tillsyn som utövas av statens revisionsverk enligt 9 b § upphör åtta månader efter det att valresultatet fastställts. Revisionsverket kan dock trots denna tidsfrist slutföra en tillsynsuppgift som inletts innan tidsfristen gått ut. Övriga bestämmelser om tillsynen finns i lagen om statens revisionsverk.

Statens revisionsverk ska årligen lämna riksdagen en berättelse om sin tillsyn över att denna lag iakttas.

11 §

Återkrav

Statsrådets allmänna sammanträde kan *på förslag av statens revisionsverk* bestämma att utbetalningen av understöd som avses i 9 § ska upphöra och att understöd eller en del av det som redan betalats ut ska återkrävas enligt vad som i statsunderstödslagen bestäms om återkrav. Det kan dock bestämmas att utbetalningen ska upphöra eller att understöd som redan betalats ut ska återkrävas helt eller delvis också i fråga om ett parti som väsentligen försummar en skyldighet som hör till det enligt denna lag. Om den försumlige är någon annan förening som avses i understödsbeslutet, kan upphörandet med utbetalning av understöd eller återkravet gälla bara den del av understödet som anvisats föreningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På tillsynen över användningen av partiernas statsunderstöd i fråga om år 2015 tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009) den finska språkdräkten i 1, 4, 6 och 9 § och i 12 § 2 mom., samt 5 och 10 §, av dem den finska språkdräkten i 4 och 6 § och i 12 § 2 mom. sådana de lyder i lag 684/2010, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Redovisningsskyldighet

Skyldiga att redovisa sin valfinansiering är
1) vid riksdagsval de som valts till riksdagsledamöter och de som utses till ersättare när valresultatet fastställs,

2) vid presidentval de partier eller de valombud för valmansföreningar som ställt upp kandidater, eller ersättare för valombud,

3) vid kommunalval de som valts till fullmäktigeledamöter och de som valts till ersättare,

4) vid Europaparlamentsval de som valts till ledamöter av Europaparlamentet och de som utsetts till ersättare när valresultatet fastställs.

10 §

Statens revisionsverks tillsynsuppgifter

Statens revisionsverk ska övervaka att skyldigheten att redovisa valfinansieringen fullgörs. I detta syfte ska verket

1) kontrollera om samtliga redovisningsskyldiga lämnat redovisning enligt denna lag,

Förslagen lydelse

5 §

Redovisningsskyldighet

Skyldiga att redovisa sin valfinansiering är
1) vid riksdagsval de som valts till riksdagsledamöter och de som utses till ersättare när valresultatet fastställs,

2) vid presidentval de partier eller de valombud för valmansföreningar som ställt upp kandidater, eller valombudens ersättare, samt i 2 § 2 mom. 2 punkten avsedda stödföreningar eller andra sammanslutningar som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten,

3) vid kommunalval de som valts till fullmäktigeledamöter och de som valts till ersättare,

4) vid Europaparlamentsval de som valts till ledamöter av Europaparlamentet och de som utses till ersättare när valresultatet fastställs samt den kandidat som är följande i den namnserie som avses i 91 § i vallagen (714/1998).

I 2 § 2 mom. 2 punkten avsedda stödföreningar eller andra sammanslutningar som uteslutande arbetar för att stödja en kandidat är vid presidentval skyldiga att lämna uppgifter och dokumentation som avses i 8 § 3 mom. till den redovisningsskyldige.

10 §

Statens revisionsverks tillsynsuppgifter

Statens revisionsverk ska övervaka att skyldigheten att redovisa valfinansieringen fullgörs. I detta syfte ska revisionsverket

1) kontrollera om samtliga redovisningsskyldiga lämnat redovisning enligt denna lag,

2) utan dröjsmål offentliggöra samtliga redovisningar som inkommit, och

3) sedan det granskat redovisningarna vid behov uppmana redovisningsskyldiga att göra en ny redovisning, komplettera sin redovisning eller visa att redovisningen är riktig och tillräcklig.

Om en redovisningsskyldig trots uppmaning från statens revisionsverk inte lämnar in någon redovisning enligt denna lag eller om det konstateras att redovisningen är uppenbart oriktig eller bristfällig på väsentliga punkter, får statens revisionsverk vid vite förplikta den redovisningsskyldiga att lämna in en redovisning eller rätta till felet eller bristen. Vitet döms ut av vitesnämnden enligt 15 § i lagen om statens revisionsverk (676/2000). Föreläggandet och utdömandet av vite får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär enligt vad som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Statens revisionsverk ska inom åtta månader från det att valresultatet fastställts separat för varje val lämna en berättelse till riksdagen om de redovisningar som tagits emot och verkets tillsyn över att redovisningsskyldigheten fullgörs.

2) utan dröjsmål offentliggöra samtliga redovisningar som inkommit, och

3) sedan det granskat redovisningarna vid behov uppmana redovisningsskyldiga att göra en ny redovisning, komplettera sin redovisning eller visa att redovisningen är riktig och tillräcklig.

Om en redovisningsskyldig trots uppmaning från Statens revisionsverk inte lämnar in någon redovisning enligt denna lag eller om det konstateras att redovisningen är uppenbart oriktig eller bristfällig på väsentliga punkter, får Statens revisionsverk vid vite förplikta den redovisningsskyldige att lämna in en redovisning eller rätta till felet eller bristen. Vitet döms ut av vitesnämnden enligt 15 § i lagen om statens revisionsverk (676/2000). Föreläggandet och utdömandet av vite får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär enligt vad som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Den tillsyn som utövas av Statens revisionsverk upphör åtta månader efter det att valresultatet fastställts. Revisionsverket kan dock trots denna tidsfrist slutföra en tillsynsuppgift som inletts innan tidsfristen gått ut. Statens revisionsverk ska separat för varje val lämna en berättelse till riksdagen om de redovisningar som tagits emot och om sin tillsyn över att redovisningsskyldigheten fullgörs.

Denna lag träder i kraft den 20.
